

Statusnotat vedr. projekt studieunit

Studieunits er en ny måde at organisere den kommunale uddannelse af social- og sundhedshjælper- og assistentelever samt sygeplejerskestuderende. En studieunit er en særlig undervisningsenhed på et plejehjem/driftsenhed, som har det særlige ansvar at uddanne elever og studerende. Personalets spidskompetencer i en studieunit er ud over det plejefaglige også pædagogiske spidskompetencer. Studieunit er organisatorisk en del af ældrekontoret og bor ”til leje” på en driftsenhed.

Studieunits forventes at udgøre et dækkende svar på de udfordringer, som uddannelsesopgaven stilles over for i dag i forvaltningens driftsenheder. Der er gennem årene, seneste i 2001 og nu igen med virkning fra august 2008, sket lovændringer, som stiller større krav til praktikuddannelsernes indhold og kvalitet. Disse ændringer kræver flere ressourcer, kompetencer og tid i driften til uddannelsesopgaverne. Der er imidlertid ikke blevet tilført ressourcer til praktikuddannelserne på trods af de skærpede krav i de sidste 17 år. Dertil kommer, at driftsenhederne i samme periode har oplevet en stigende kompleksitet i plejeopgaverne, og stadig større problemer med at rekruttere kvalificeret personale. Det kan udvikle sig til en ”ond spiral”, hvor der er ikke er tid til at uddanne fremtiden personale, fordi der ikke er personale til det. Derudover kommer en faglig ubalance på uddannelsesområdet, som indebærer, at den faglige kvalitet i uddannelserne er stærkt svingende. Vilkaerne vil blive forværret med de nye krav til praktikuddannelserne, som kommunen skal kunne leve op til fra august 2008.

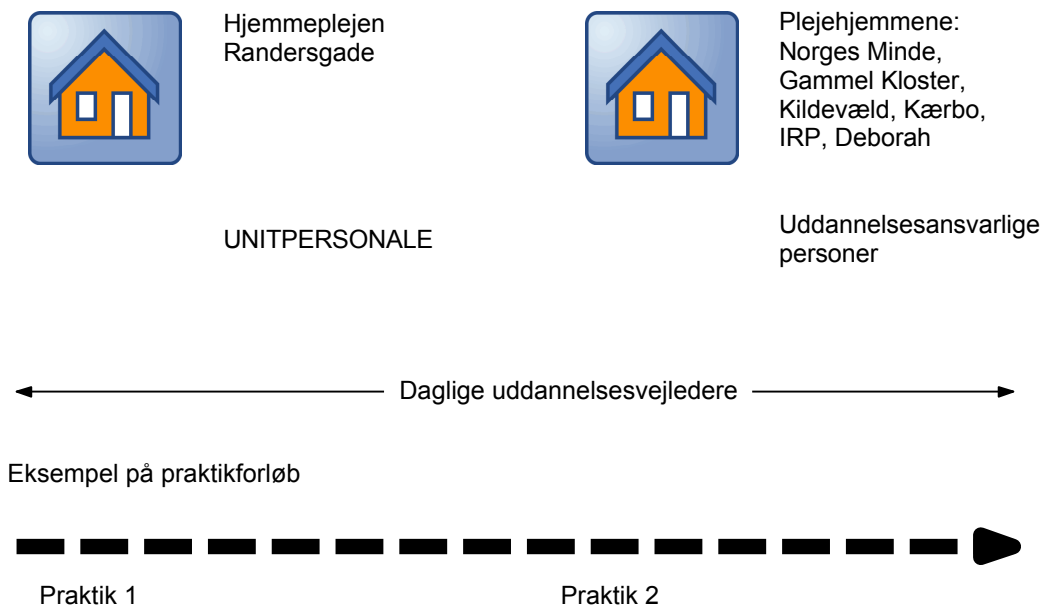
Afprøvningen af studieunits vil ske frem til udgangen af 2009. De foreløbige erfaringer med studieunits i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er positive set fra både vejledere, elever og ledere.

Projektets konkrete organisering og målsætninger

Projekt *'Studieunits – et forsøg på en alternativ organisering af praktik- og kliniske undervisningsforløb'*, gennemføres i Lokalområde Østerbro og Lokalområde Bispebjerg/Nørrebro.

I figuren på næste side vises organiseringen af praktikforløbene med hjælperuddannelsen som eksempel.

Model for praktikforløb

Alle social- og sundhedshjælperelver tilknyttes en uddannelsesunit i hele praktik-1-perioden. I det konkrete eksempel er eleven på hjemmeplejen i Randersgade. Efterfølgende får eleverne deres praktik-2-periode på almindelig vis på en enhed uden unitpersonal (i eksemplet f.eks. på plejehjemmet Norges Minde), men hvor der er tilknyttet en uddannelsesansvarlig person.

Projektet har driftsbevilling på 5 mio. kr. pr. år finansieret via kompetenceudviklingsmidlerne og strækker sig foreløbigt over tre år med start i august 2007. Der er tilknyttet 9 projektmedarbejdere fordelt i 3 studieunits på Østerbro og 3 projektmedarbejdere tilknyttet én studieunit på Nørrebro. Projektmedarbejderne har efter- og videregående uddannelser, som understøtter de nødvendige pædagogiske, vejledningsmæssige og faglige kompetencer.

Projektets formål er at afprøve, om studieunit kan:

- Øge kvaliteten, fleksibiliteten og effektiviteten i praktik- og kliniske undervisningsforløb,
- Sikre læringsvilkår svarende til de lovkra, der er beskrevet i aktuelle studie- og uddannelsesordninger,
- Udvikle dynamiske læringsmiljøer,
- Skabe motivation og trivsel hos de sygeplejerskestuderende og ansatte sosu-elever, som er i

uddannelsesforløb i studieunits,

- Skabe motivation og trivsel hos personer, der arbejder på alle niveauer med grunduddannelsesopgaven både hvor unit er direkte placeret, men også på de øvrige enheder tilknyttet unit-projektet (gælder specifikt for Østerbro),
- Medvirke til at grunduddannelsesopgave løses som selvstændig kerneydelse.

Projekt har nu fungeret i 1 år og 5 måneder. De foreløbige resultater er gode.

Foreløbige erfaringer

De foreløbige erfaringer bygger alene på studieunit-personalets oplevelser i det daglige arbejde med praktikvejledere og elever.

Det overordnede indtryk er klart positivt. Eleverne oplever sig velkomne, fordi de bliver taget godt og professionelt imod og deres forløb er nøje tilrettelagt. Via de forskellige undervisnings- og refleksionstilbud føler eleverne sig godt 'klædt på' til at indgå i egen uddannelsesplan, herunder at kunne overskue eget uddannelsesforløb, kende målene for perioden, være forberedt til samtalerne med vejleder og kunne fokusere og dokumentere via læringsmetoderne.

Erfaringerne er desuden, at praktikvejlederne benytter sig af Studieunit ad hoc i dagligdagen og selv søger vejledning på situationer omkring eleven. Praktikvejlederne har lært at bruge læringsredskaberne, som de endda benytter sig af i forhold til egen løsning af arbejdsopgaver, ligesom de ytrer at de er blevet mere bevidste og fagligt stolte af deres opgaver.

Erfaringer på det organisatoriske niveau

Det er en generel udfordring, at ansatte på plejeområdet oplever, at der stilles stadig større krav til deres faglige og personlige ressourcer, såsom dokumentation, kvalitetssikring, ny viden om demens o.s.v. De stigende krav slår især igennem i forhold til driftsenhedernes daglige ledelse, gruppeledere, afdelingsledere m.v.), der ud over faglig indsigt også skulle kunne honorere kravene som personaleledere og kunne levere sparring på uddannelsesområdet.

Plejepersonalets uddannelsesniveau gør, at der er stor forskel på i hvor høj grad, den enkelte kan varetage de forskellige opgaveområder. Oprettelsen af studieunits kan ses som en del af svaret på, hvordan lederne kan blive aflastet. Prisen for aflastningen er en opblødning af ledelsesretten på decentralt niveau – dels i form af at eleverne ikke på samme måde som tidligere kan betragtes som en disponibel arbejdskraft, fordi deres uddannelsesforløb planlægges af studieunits, dels i form af at den decentrale ledelse må være indstillet på at stille praktikvejledere m.v. til rådighed på de tidspunkter, hvor det passer ind i elevens uddannelsesplan, der jo styres af unit.

Dertil kommer, at studieunits i vid udstrækning samarbejder direkte med de medarbejdere i

driftsenhederne, der varetager vejledningen. På den måde får de ansatte i studieunit del i ledelsesopgaven samt den faglige kvalitet i vejledningen udenom de ledere, der er vejledernes formelt set nærmeste overordnede.

Håndteringen af disse ændringer kræver gode samarbejdsformer mellem units og driftsenhederne, herunder aftaler om kommunikationsveje og en ledelsesstil i driftsenhederne, der kan rumme, at andre personer med specialiseret viden arbejder på at udvikle deres personalets vejlederkompetencer. Specielt denne udfordring er en svær proces, fordi der ændres radikalt ved de arbejdsgange, organisering og normer, som ligger til grund for den hidtidige vejledningspraksis, men begrundelsen skal findes i, at det er en nødvendig omorganisering for at give praktikvejlederne og de kliniske vejledere ens rammer og vilkår, så de uddannelsessøgende oplever ens kvalitet og vilkår under uddannelse. Indtil nu forløber dette samarbejde mellem unit plejehjem/hjemmepleje godt.

For at støtte samarbejdet mellem parterne har Projekt Studieunit valgt at bruge et redskab til at udvikle kompetencerne hos praktikvejledere m.v. Redskabet bruges til at opstille kompetenceprofiler, som kan bruges i et dynamisk samspil mellem medarbejdere, leder og studieunit ved MUS samtalen og efterfølgende plan for kompetenceudvikling. Et redskab er ved at blive udviklet i tæt samarbejde med firmaet CompetenceHouse for studieunit på Østerbro. På Nørrebro er der udviklet et andet kompetenceafdækningsredskab/-metode som er testet, og kompetenceafdækning er netop påbegyndt.

Evalueringsprocessen

Der er indgået aftale med konsulentfirmaet ARGO om evaluering af projektet.

Evalueringen er opdelt i otte faser, hvoraf de tre første faser er gennemført. Der er her bl.a. arbejdet med:

- Præcisering af projektets formål, mål og succeskriterier i en sammenhængende programteori,
- Præcisering og udvikling af projektets centrale begreber (studieunit, læring og læringsmiljø) med henblik på operationalisering og kvalificering af unit-medarbejdere,
- Udvikling af spørgeskema til uddannelsessøgende (social- og sundhedselever og sygeplejestuderende) samt gennemførelse af pilottest/afprøvning af skemaerne.

Evalueringens fjerde fase, som drejer sig om indsamling af data, gennemføres i øjeblikket og afsluttes med udarbejdelse af notat i oktober måned.

Hvad er det foregået de første 1½ år.

Perioden er blevet anvendt til:

- at etablere units,

- at påbegynde vejledning af elever/sygeplejestuderende, samt
- at tilrettelægge evalueringen af projektet /foretage den første erfaringsopsamling.

Studieunits har udviklet introduktions-, informations –og undervisningsmateriale.

Der er endvidere udarbejdet standarder for introduktionsdage, formelle samtaler, retningslinier for vejledningssamtaler og for refleksionsforum for uddannelsessøgende, standarder for undervisning i læringsredskaber, refleksions – og undervisningstimer i faglige områder, skriftlig dokumentation samt evaluering. Der er desuden udarbejdet kommissorium for netværksgruppe for praktikvejledere og for netværksgruppe for unitpersonale.

Studieunits personale tilbyder direkte vejledning i praksis eller som efterrefleksion, og deltager sammen med praktikvejleder i alle ugentlige vejledningssamtaler med eleverne. Der undervises i relevante emner og praktikvejlederen indgår i netværk med andre vejledere for erfaringsudveksling mm. Yderligere er der beskrevet uddannelses-/læringsmuligheder for både elever og studerende.

M.h.t. sygeplejerskeuddannelsen er der udarbejdet en økonomi- og organisationsmodel for klinisk vejlederfunktion. Modellen understøtter et kvalitetsløft bag principperne for ens læringsmuligheder og tilbud til de sygeplejestuderende, således at der leves op til kravene i bekendtgørelsen vedr. sygeplejerskeuddannelsen. Forbedringen består bl.a. i, at der afsættes tid og rammer for vejledning og uddannelsesplanlægning ved at kliniske vejledere ansættes i fuldtidsstillinger. De kliniske vejledere har min. 1/6 diplomuddannelse og støttes med videre kompetenceudvikling af Studieunits personale i hverdagen. Modellen planlægges taget i drift pr. 1. aug. 08 (på Østerbro), hvorefter de første evalueringsdata vil kunne frembringes okt. 08.

Der arbejdes også i øjeblikket på at omorganisere de forskellige stillings- og ansvarsområder i forhold til at varetage grunduddannelsens opgaver indenfor social og sundhedshjælper- og assistent uddannelserne. Modellen skal støtte op om de tilsvarende kvalitetsløft, som beskrevet under ovenstående model for Sygeplejerskeuddannelsen. Tilsvarende går en særlig arbejdsgruppe i gang nu med at beskrive økonomiske konsekvenser.

Antallet af elever og sygeplejestuderende, der er startet på studieunits, fremgår af tabellen på næste side.

	Lokalområde Bispebjerg-Nørrebro 1 unit	Lokalområde Østerbro 3 units
--	---	---

Antal Sosu-elever	36 hjælperelever 8 assistentelever	106 hjælperelever 58 assistentelever
Subtotal	44	164
Antal sygeplejestuderende	5	27
Total	49	191

Ud fra tabellen kan det beregnes, at der i perioden fra medio 2007 og fremefter er startet i alt 240 elever/sygeplejestuderende i de 4 studieunits i de to lokalområder. I gennemsnit er der startet 52 sosu-elever og 8 sygeplejestuderende pr. unit. Starttidspunkterne varierer pr. unit.